

УДК 336.7(477)

Рубанов П.М.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Сумського державного університету

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Комплексно розглянута сутність транспарентності на рівні функціонування окремих фінансових посередників та системи посередництва загалом. Досліджено значення і роль транспарентності для розвитку вітчизняних фінансових посередників в поточних умовах. Охарактеризовано різноманітні аспекти транспарентності, які виникають в процесі взаємодії фінансових посередників з ринковими і регулюючими суб'єктами.

Ключові слова: фінансовий посередник, транспарентність, розкриття інформації, фінансовий ринок, інформаційна асиметрія.

Рубанов П.Н. СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ДЛЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФИНАНСОВЫХ ПОСРЕДНИКОВ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Комплексно рассмотрена сущность транспарентности на уровне функционирования отдельных финансовых посредников и системы посредничества в целом. Исследуется значение и роль транспарентности для развития отечественных финансовых посредников в текущих условиях. Значительное внимание уделено различным аспектам транспарентности, которые возникают в процессе взаимодействия финансовых посредников с рыночными и регулирующими субъектами.

Ключевые слова: финансовый посредник, транспарентность, раскрытие информации, финансовый рынок, информационная асимметрия.

Rubanov P.M. THE ESSENCE AND IMPORTANCE OF TRANSPARENCY FOR FINANCIAL INTERMEDIARIES IN MODERN CONDITIONS

The essence of transparency at the level of individual functioning financial intermediaries and intermediation system as a whole is comprehensively examined in the article. The importance and role of transparency for development of domestic financial intermediaries in current conditions are investigated. Much attention is given to various aspects of transparency that occur during the interaction of financial intermediaries with market and regulatory agents.

Keywords: financial intermediary, transparency, information disclosure, financial market, information asymmetry.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство обґрунтовано можна назвати інформаційним. Однак, незважаючи на значний обсяг і різноманітність інформації щодо діяльності фінансових структур, існує певний дефіцит достатніх і достовірних фінансово-економічних даних. До цільової аудиторії часто надсилаються лише ті повідомлення, які максимально очищені від потенційно негативної інформації. Спеціалізовані засоби масової інформації також не є достатньо об'єктивними, оскільки надають перевагу комерційно спрямованій рекламній і популярній інформації. Окрім того, специфіка фінансового ринку та принципи його функціонування не передбачають достатнього рівня об'єктивності, структурованості і своєчасності доступної інформації. Водночас для капіталодавця наявність інформації, яка дозволила б адекватно і своєчасно оцінити ризики, є необхідною. Ризики, пов'язані з фінансовими посередниками через виконувані ними інституційні функції, можливості залучення інвестиційних і позикових капіталів актуалізують необхідність розробки механізму та методології представлення іншим учасникам ринку якісної і достатньої інформації про фінансових посередників. Тому актуальною є розробка механізму і методології представлення якісної інформації про фінансових посередників у необхідному обсязі. Водночас слід враховувати проблему доцільності розкриття тих негативних відомостей, які здатні завдати шкоди всій системі фінансового посередництва країни.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Питання транспарентності діяльності фінансових посередників у своїх наукових працях досліджували такі вітчизняні та іноземні науковці, як К. Ануфрієва [1], Л. Дроздовська [2], К. Жихарев [3], І. Івасів [4], В. Ковальов [5], М. Колягіна [6] та багато інших.

Високо оцінюючи внесок цих дослідників у формування теоретичної бази щодо різних аспектів розкриття інформації фінансовими посередниками, слід зазначити, що дослідження з цієї теми мають децю односторонній та недостатньо комплексний характер. Тому існує необхідність адаптації наявних теоретичних напрацювань з питань транспарентності діяльності фінансових посередників до сучасних умов з урахуванням комплексу існуючих взаємозв'язків між основними учасниками.

Мета статті. Основною метою статті є системний розгляд сутності поняття транспарентність стосовно діяльності фінансових посередників, визначення її ролі та значення в специфічних умовах вітчизняного фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу. Поняття транспарентності у широкому розумінні характеризує рівень ефективності інформаційної взаємодії та комунікацій між керівництвом компанії і мажоритарними акціонерами, з одного боку, та кредиторами, міноритарними акціонерами, засобами масової інформації, іншими ринковими суб'єктами і суспільними чи громадськими утвореннями – з іншого. В умовах прискореного розвитку сфери фінансових послуг це поняття набуває дедалі більшої актуальності та стає важливою характеристикою діяльності фінансових посередників і системи державного регулювання.

Транспарентність і доступність інформації є однією з теоретичних умов ефективного ринку, зокрема ринку цінних паперів. У сучасній економіці вона є ключовим елементом стратегії компанії щодо її зв'язків з усіма зацікавленими сторонами [4].

Розкриття інформації, що є основою транспарентності, – це принцип корпоративного управління, який вимагає висвітлення інформації на основі

управлінської звітності та звітності за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, а також нефінансової інформації (зокрема про стратегію розвитку, управлінську та організаційну структуру, структуру власності та змін у ній, впливових контрагентів, управлінських рішень тощо). Транспарентність забезпечується застосуванням до об'єктів обліку зрозумілих (тобто прийнятих цією професійною спільнотою і пояснюваних у доступній формі для будь-яких користувачів) методів їх оцінки, ведення обліку, подання у звітності [5].

Ефективність системи фінансового посередництва і зменшення існуючих ризиків безпосередньо залежить від рівня інформаційної відкритості усіх ринкових суб'єктів. Через специфіку своєї діяльності фінансові посередники, особливо банки, є найбільш інтегрованими в економічну систему країни суб'єктами. Транспарентність фінансового посередництва характеризує розкриття фінансовими посередниками інформації, необхідної для оцінки іншими суб'єктами результатів діяльності окремих фінансових посередників і системи посередництва загалом [2].

Залучення позикових коштів на фінансових ринках, особливо зовнішніх, передбачає, що організація діяльності фінансових посередників повинна відповідати міжнародним стандартам та передовій практиці ведення бізнесу. Це пояснюється потребою в розкритті інформації щодо різних аспектів діяльності фінансового посередника, щоб нівелювати ринковий ефект асиметрії інформації та отримати максимально позитивну репутацію серед потенційних інвесторів.

З теоретичного погляду на організованих фінансових ринках ризик емітентів боргових інструментів має диверсифікуватися, розподіляючись між портфельними інвесторами, які згодні прийняти відповідну його частку і готові понести вірогідні прогнозовані втрати. Однак у процесі розвитку глобальної фінансової кризи 2008 року були отримані фактичні результати, які спростували це твердження, оскільки стала очевидною проблема необ'єктивної оцінки ризиків емітентів. Це, своєю чергою, відкрило можливості для критичного зростання обсягу спекуляцій з відповідними фондовими інструментами, зорієнтованими на формування завищених очікувань інвесторів в результаті поширення асиметрично по-

зитивної інформації про емітента. Сформувався система факторів, які сприяли обмеженню достовірної інформації, необхідної для оцінки рівня ризиків різними учасниками фінансового ринку (емітентами, фінансовими інвесторами, державними регуляторами, рейтинговими агентствами, фінансовими аналітиками тощо) на усіх етапах обігу фондових інструментів. Саме тому таким основними фінансовим посередникам і найбільш кваліфікованим ринковими учасниками, як великі і середні банки, доцільно дотримуватись власної активної політики розкриття інформації, головною метою якої має бути справедлива оцінка ризику з боку різних зацікавлених груп споживачів інформації у процесі залучення посередником капіталу. Такими споживачами є насамперед безпосередньо фінансово зацікавлені капіталодавці (інвестори, кредитори) та забезпечуючі учасники ринку (аналітичні підрозділи інвестиційних компаній, інвестиційних фондів, професійних асоціацій, рейтингових агентств, інформаційних видань). Опосередковані замовники транспарентності щодо діяльності фінансових посередників впливають на її рівень через ринковий механізм, непрямо стимулюючи розкриття інформації у процесі збільшення посередником своїх конкурентних переваг.

Основні групи споживачів інформації, що зацікавлені у підвищенні транспарентності фінансових посередників, представлені на рисунку 1. Основних зацікавлених у прозорості фінансового посередника учасників можна рейтингувати за рівнем доступної поінформованості. У загальному випадку цей рейтинг може мати вид:

- 1) рейтингові агенції;
- 2) великі/стратегічні інвестори;
- 3) великі кредитори;
- 4) державні структури;
- 5) фінансові аналітичні агенції і аналітики, фінансові ЗМІ;
- 6) дрібні інвестори і кредитори;
- 7) споживачі фінансових послуг/продуктів фінансових посередників.

За кожним окремим видом транспарентності цей рейтинг може змінюватись. Окрім того, дрібні інвестори і кредитори можуть підвищувати рівень транспарентності на основі отриманої аналітики чи послуг від кваліфікованих учасників ринку.

Фінансова криза продемонструвала необхідність диференціації видів транспарентності та ранжування їх за рівнем вагомості і ризиковості, оскільки наявність певних видів непрозорості, які згодом можуть виявитися найбільш значимими, за загалом достатньо високого рівня прозорості фінансових посередників можуть сприяти накопиченню окремих негативних тенденцій їх розвитку до критичного рівня або неочікуваної реалізації відповідних ризиків. Власники і менеджмент фінансових посередників часто намагаються (під впливом державного регулювання і ринкового середовища) відповідати формальним ознакам загальної транспарентності, водночас демонструючи найбільш високу транспарентність там, де результати позитивні, і оминаючи увагою або викривляючи потенційно найбільш проблемні питання своєї діяльності. Тому конкретизація і виокремлення різноманітних

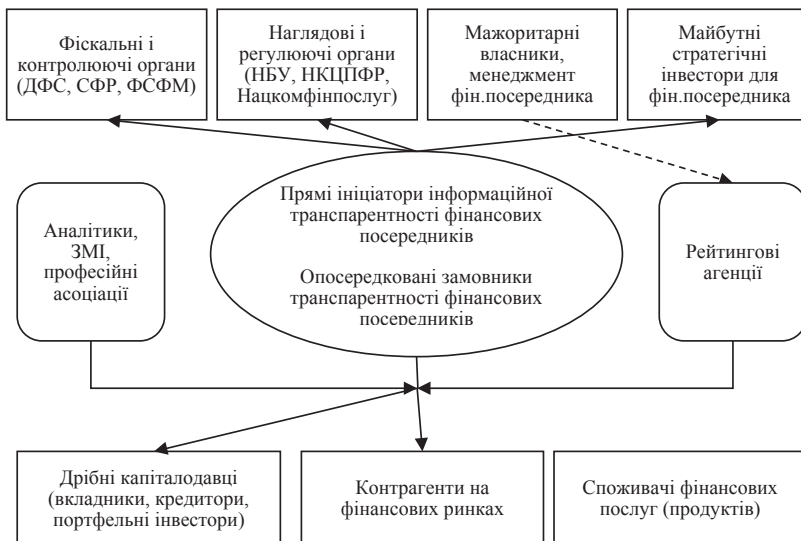

Рис. 1. Суб'єкти впливу на рівень транспарентності фінансових посередників

видів транспарентності сприятиме вибору для аналізу найбільш актуальних різновидів інформаційного забезпечення за конкретними суб'єктами, а, відповідно, і більш рівномірному підвищенню інформаційної прозорості за усіма напрямками діяльності фінансових посередників.

Можна виокремити кілька різновидів транспарентності у діяльності фінансових посередників:

- транспарентність фінансових продуктів для споживачів фінансових послуг. Найбільш актуальною ця проблема є у тих сферах, де можливе виникнення реальних ризиків дефолту (через фінансову неспроможність позичальника, збитковість об'єкту інвестицій тощо);

- транспарентність фінансової звітності (її достатність, доступність, об'єктивність і своєчасність), яку можуть аналізувати насамперед професійні учасники фінансового сектору економіки;

- транспарентність структури власності й інформації щодо афілійованих суб'єктів для оцінки ризиків, пов'язаних з виявленням конфлікту інтересів; для оцінки комплексного ризику, пов'язаного з фінансовим конгломератом, для ефективного моніторингу, регулювання і нагляду державними структурами;

- транспарентність інформації про клієнтів та їх операції для цілей оподаткування, фінансового моніторингу, збору і обробки узагальнюючої інформації тощо;

- транспарентність взаємодії фінансових посередників з державними контролюючими і регулюючими структурами.

Транспарентність фінансових послуг. У контексті транспарентності фактори світової фінансової кризи закладались вже на етапі створення складних і непрозорих фінансових продуктів, ризики за якими неадекватно оцінювались більшість суб'єктів фінансових ринків. Водночас за формальними ознаками і нормативними вимогами практично усі суб'єкти, що брали участь у емісії і обігу таких фінансових інструментів, формально відповідали найбільш жорстким стандартам прозорості і розкриття інформації, притаманним фінансовим ринкам розвинених країн. Відтак поширене розуміння транспарентності, яке фокусується здебільшого на результатах діяльності (для першочергового урахування безпосередніх інтересів власників фінансового посередника, його інвесторів і кредиторів, державних органів), не враховувало прозорість самого фінансового продукту та, відповідно, інтересів споживачів фінансових послуг (продуктів).

Непрозорість фінансових послуг чи продуктів призводить до недооцінки ризиків споживачами. В результаті цього фінансовий посередник збільшує рентабельність діяльності за рахунок закладання ризиків у фінансовий продукт і їх перекладання на споживачів своїх послуг, зокрема й інших фінансових посередників. Завдяки цьому в коротко- і середньостроковій перспективі фінансовий посередник може досягти підвищення рентабельності діяльності, ліквідності, фінансової стійкості, а за умови прозорості фінансової звітності – підвищення інвестиційної привабливості, оскільки ризики закладені в договори з споживачами є неявними і важко відстежувані на основі поточної фінансової звітності та без аналізу самих фінансових продуктів. Ці ризики є лише потенційованими і будуть реалізуватися та виявлятися через фінансову звітність лише у більш віддаленій перспективі.

Особливістю багатьох фінансових продуктів/послуг фінансових посередників є довготривалий дого-

вірний період, упродовж якого надавач і споживач фінансових послуг перебуває у постійній договірній взаємодії. Тому ризики, закладені фінансовим посередником в фінансовому продукті після його реалізації і послідуєчого погіршення фінансового стану споживача через механізм зворотного зв'язку може викликати негативні ефекти для самого фінансового посередника. У разі значних втрат для споживача і втрати ним платоспроможності, це в кінцевому результаті погіршить фінансовий стан і ринкові позиції самого надавача фінансових послуг. До моменту виявлення фінансових ризиків, закладених у послугах на рівні споживача, ці потенційні загрози не виявляються в фінансовій звітності і тому також є недостатньо прозорими для потенційних інвесторів.

Масштабне продукування фінансових послуг з закладеними в них фінансовими ризиками (ринковими, кредитними, валютними, інфляційними тощо) можуть зумовити поступове накопичення критичної маси негативних явищ, які врешті відобразяться на фінансових результатах і стані фінансових посередників, виявляться у дані їх фінансової звітності, та будуть сприйняті іншими учасниками (регулятором, контрагентами, кредиторами, інвесторами, споживачами) такими, що спричиняють неочікуване й різке погіршення ринкового стану фінансового посередника та його ділової репутації (зростання репутаційних ризиків) на довгостроковий період.

Оцінка прозорості діяльності посередника на рівні його фінансових продуктів чи послуг дозволить завчасно зауважити на негативні довгострокові тенденції, які закладаються ще на початку операційного циклу діяльності фінансового посередника.

Отже, намагання фінансових посередників як більш кваліфікованої сторони фінансової угоди перекласти ризики на споживачів і додатково заробити на цьому в умовах високоризикового і важкопрогнозованого економічного середовища можуть за певних ринкових умов призвести до системних кризових явищ.

Транспарентність фінансової звітності для капіталодавців. Для українських фінансових посередників критерій транспарентності має особливо велике значення в процесі залучення зовнішніх фінансових ресурсів. Незважаючи на те, що вітчизняні фінансові посередники напрацювали певний досвід у залученні ресурсів, лише небагатьом із них вдається забезпечити достатній рівень розкриття корпоративної інформації, що надає можливість іноземним інвесторам скласти чітке уявлення про специфіку і механізми функціонування українських посередників, а особливо про масштаби та спектр ризиків у їхній діяльності. Загалом рівень інформаційної прозорості вітчизняних фінансових посередників не можна вважати оптимальним: інсайтери та власники багатьох із них свідомо запобігають оприлюдненню фактичної інформації стосовно своєї діяльності, зокрема вважаючи, що підвищення прозорості збільшує ризики зайвої уваги з боку правоохоронних та регулюючих органів [1].

На відміну від зарубіжних фінансових посередників вітчизняні суб'єкти через свою значну автономність від зовнішніх інвестиційних ресурсів, зумовлену намаганням власників зберегти абсолютний контроль і небажанням залучати нових інвесторів або відсутністю реальних можливостей із залучення інвестиційних ресурсів, мають доволі слабкі стимули забезпечувати прозорість своєї діяльності.

Незважаючи на довготривалу актуальність проблеми транспарентності діяльності українських фі-

нансових посередників через її вплив на доступність джерел фінансування, ці аспекти залишаються недостатньо дослідженими. Водночас ситуація на зовнішніх фінансових ринках свідчить, що інвесторами були зроблені висновки стосовно наслідків використання неадекватної інформації про ризики посередників, через що в подальшому стан розкриття інформації більш істотно впливатиме на параметри запозичень, зокрема й для вітчизняних посередників.

Високі вимоги до якості та змістовності розкриття інформації вітчизняними фінансовими посередниками під час залучення ресурсів на ринках капіталу зумовлені насамперед підвищеним рівнем ризику країни та значною чутливістю його оцінки до негативних факторів на зовнішніх ринках. Потреба у відповідній інформації пояснюється необхідністю встановлення оптимального рівня доходності та справедливої ціни фінансового інструменту, що особливо актуально для позичальників, які вперше виходять на міжнародні ринки [6].

Вважається, що повне розкриття інформації фінансовим посередником виявляється економічно ефективним навіть у разі виникнення тимчасових труднощів, оскільки прихована плата за непрозорість значно вища, ніж за достовірну, хоч і негативну інформацію. Варто зазначити, що в ринкових умовах управління фінансовим посередником зовнішніми інформаційними потоками може чинити істотний вплив на вартість залученого (позикового, акціонерного) фінансування і на ринкову капіталізацію. Безперечно, транспарентність – це не єдиний і достатньо другорядний фактор впливу на вартість позикових коштів. Але це важливий нематеріальний актив, який дозволяє найбільш інформаційно-прозорим установам залучати фінансові ресурси на більш вигідних умовах на внутрішньому і особливо на зовнішньому ринках капіталу. Для досягнення цієї мети в організаційній структурі посередників доцільно мати відповідні підрозділи з інформаційної роботи з інвесторами. Такі підрозділи мають забезпечувати своєчасне складання і публікацію прес-релізів, фінансової звітності та презентацій з аналітичними оглядами, організацію road show, зустрічей керівництва з аналітиками й інвесторами. Створення подібних відділів для фінансових посередників України є наразі достатньо рідкісним, але перспективним процесом, оскільки залучення інвестицій, зокрема іноземних, примушує посередників підвищувати свою транспарентність [3].

У довгостроковій перспективі розкриття інформації є важливим інструментом управління ринковою капіталізацією фінансових посередників. Досвід економічно розвинених країн свідчить, що великим фінансовим установам, для яких це найбільш доцільно мати окремі спеціалізовані служби із штатом близько десяти осіб. Відсутність подібних служб у більшості українських фінансових посередників, зокрема у банків, або їх неіснує свідчить, що в умовах недостатньо розвинутого фінансового ринку і високих ризиків посередники не мають стимулів забезпечувати відкриту інформаційну політику щодо потенційних капіталодавців. Розвиток інформаційної прозорості для інвесторів стає нагальною необхідним фактором ефективною капіталізації фінансових посередників лише в умовах розвинутої фінансової системи.

Транспарентність власності. Непрозорість з реальними бенефіціарами фінансового посередника в перспективі для інвесторів стає нагальною необхідною грошових потоків або фінансової діяльності. Вра-

ховуючи це, зменшення непрозорості щодо фактичних власників забезпечує збільшення можливостей з контролю рівня ризиків фінансових посередників і підвищення загальної прозорості їх фінансової діяльності. Здебільшого така залежність справедлива, коли власник фінансового посередника чи пов'язана з ним особа також має інші підконтрольні бізнес-структури, які отримують додаткові економічні ефекти від співпраці з цим посередником. Фактичне невиконання вимог щодо нормативно-законодавчого обмеження обсягу фінансових операцій між такими суб'єктами спричиняє неконтрольоване і приховане для зовнішніх сторін перекладання додаткових галузевих ризиків на фінансового посередника. Підвищення вимог до інформаційної прозорості фінансових посередників (щодо реального бенефіціару фінансових активів, використовуваних схем угод за рахунками, походження коштів) дозволить зменшити ризики не лише окремого фінансового посередника, але й фінансової системи загалом.

Покращення якості інформаційних потоків від українських фінансових посередників має відбуватися на основі своєчасності та повноти оприлюднення фінансової звітності, інформації щодо власників істотної частки в капіталі, відповідності найкращій практиці корпоративного управління. Діяльність із залучення ресурсів на ринках капіталу спонукає фінансових посередників до підвищення рівня прозорості своєї діяльності, включаючи: рекласифікацію фінансової звітності за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку паралельно із національними стандартами, використання прозорих і законних схем фінансування, приведення діяльності посередників у відповідність до вимог фінансового моніторингу, а також відмову від обслуговування потоків коштів тіньової економіки. Значний рівень транспарентності фінансового посередника обумовлює його належну відповідальність перед інвесторами та кредиторами на внутрішньому і на міжнародному ринку. Результатом інформаційної транспарентності посередника опосередковано може стати запровадження світових стандартів якості фінансових послуг на внутрішньому ринку та зростання попиту на фінансові інструменти.

Транспарентність операцій клієнтів. Останніми роками актуалізувалися проблеми підвищення прозорості операцій клієнтів. Достатній рівень прозорості діяльності фінансових посередників з боку державних структур зумовлює необхідність збільшення клієнтської прозорості для самих фінансових посередників. За наявності значної частки клієнтів з непрозорою діяльністю фінансовий посередник збільшує ризики отримання штрафних санкцій від фіскальних чи контролюючих вітчизняних і зарубіжних органів, або непрямих втрат, зокрема через блокування коштів і судові процеси.

Подібні явища спостерігаються останніми роками в країнах з донедавна найбільшим рівнем клієнтської непрозорості (банківської таємниці). Зокрема фінансові посередники Швейцарії через тиск податкових органів США і західноєвропейських країн, неявні фактичні і потенційні втрати вимушені підвищувати прозорість стосовно фінансових активів клієнтів та їх доходів від банківських рахунків, цінних паперів, страхових полісів.

Відтак у межах триваючого процесу підвищення прозорості в ЄС висока непрозорість клієнтів фінансових посередників з конкурентної переваги з часом перетворилась у потенційну проблему, яка трансформується у ризики можливих санкцій та різкого від-

току капіталу таких клієнтів, репутаційні втрати, зменшення ринкової капіталізації тощо.

Транспарентність контролю і регулювання. Непрозорість щодо виявлення проблемних фінансових посередників виявляється з боку регулятора стосовно клієнтів і контрагентів посередників. Зокрема інформація, яку має НБУ щодо виявлення проблемних банків та тих, що потребують рефінансування за чинним законодавством, належить до банківської таємниці. Теоретично таке обмеження інформації для клієнтів обґрунтовується необхідністю стабілізації роботи комерційного банку і недопущення стрімкої втрати клієнтів чи контрагентів. Однак, враховуючи запізніле виявлення цих проблем, таке обмеження поінформованості призводить до збільшення втрат кредиторів, оскільки дозволяє банку до моменту віднесення його до категорії неплатоспроможних збільшувати використання більш ризикових інструментів для забезпечення своєї короткострокової платоспроможності. За наявності позитивного зворотного зв'язку між зовнішніми негативними явищами на фінансовому ринку і погіршенням фінансового стану банківської установи зазначена непрозорість призводить лише до збільшення масштабу і глибини проблем банку. Відтак тимчасове обмеження інформації з боку регулятора повинне ґрунтуватися на основі аналізу і урахування динаміки процесів всередині фінансового посередника і у зовнішньому середовищі.

Крім того, непрозорість з боку регулятора підвищує невизначеність, негативні очікування і реактивність з боку інших учасників фінансового ринку, що негативно впливає і на діяльність стійких фінансових установ, підвищуючи рівень недовіри і ризики ліквідності для всієї фінансової системи країни. В результаті несвоєчасна і необґрунтована інформаційна закритість діяльності державного регулятора трансформується в підвищені ризики не лише окремих суб'єктів, але й ризики ліквідності всієї фінансової системи.

Загалом підвищення вимог до розкриття інформації щодо діяльності фінансових посередників дозволить завчасно обмежити надмірні ризики для окремих учасників і зменшити ймовірність виникнення фінансових криз для всієї фінансової системи.

Висновки. Діяльність фінансового посередника у безпосередній роботі з інвесторами значною мірою пов'язана з розкриттям інформації. Транспарентність стає важливим нематеріальним активом, що дозволяє на більш вигідних умовах залучати фінансові ресурси ззовні. Комплексне розуміння транспарентності діяльності посередника також зачіпає питання інформаційної відкритості стосовно споживачів, контрагентів та державних органів,

оскільки через механізм зворотного зв'язку ці аспекти з часом впливають на його фінансову стійкість, особливо у періоди фінансової нестабільності. Транспарентність фінансового посередництва можна визначити як розкриття фінансовими посередниками інформації, необхідної для того, щоб зовнішні щодо них суб'єкти могли оцінити ризики і прогнозні результати діяльності окремого фінансового посередника системи посередництва загалом. Її зростання у довгостроковій перспективі дає позитивний ефект, що виражається в ефективнішому управлінні вартістю залученого фінансування (акціонерного і позикового), ринковою капіталізацією фінансових посередників; сприяє ухваленню більш виважених рішень інвесторами; підвищує стабільність фінансової системи країни загалом.

Враховуючи обмеження для зовнішніх споживачів фінансової і нефінансової інформації стосовно її уточнення і перевірки, важливо використовувати неявні ознаки наявних проблем фінансового посередника. Деталізований за напрямками діяльності аналіз рівнів різних видів транспарентності дозволяє виокремити найбільш непрозорі і отже потенційно ризикові аспекти діяльності фінансового посередника. Це дозволяє звернути увагу зацікавлених сторін на необхідність врахування додаткових ризиків під час проведенні аналізу діяльності фінансових посередників. Відтак всебічний аналіз різних аспектів транспарентності фінансових посередників сам собою може бути додатковим і самостійним напрямом аналізу і непрямого діагностування існуючих і потенційних проблем.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ануфрієва К.В. Транспарентність у системі критеріїв залучення банками України зовнішніх фінансових ресурсів / К.В. Ануфрієва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/EP/2010_3/2_Anufrivva.pdf.
2. Дроздовская Л. Транспарентность банковской системы как элемент риска и необходимое условие существования и развития финансового посредничества / Л. Дроздовская [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gisap.eu/ru/node/4902#comment-5332>.
3. Жихарев К.Л. Investor relations: транспарентность банка как основа роста его капитализации / К.Л. Жихарев [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-rej.ru/Articles/2011/Zhiharev201.pdf>.
4. Івасів І.Б. Управління вартістю банку : [монографія] / Івасів І.Б. – К. : КНЕУ, 2008. – 288 с.
5. Ковалев В.В. Корпоративные финансы и учет: понятия, алгоритмы, показатели : [учеб. пособие]. – М. : Проспект, КНО-РУС, 2010. – Ч.1. – 768 с.
6. Конягина М.Н. Банковские корпорации в России: состояние и перспективы / М.Н. Конягина. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2011. – 205 с.